

Sprawozdanie **z I posiedzenia Podkarpackiego Forum Terytorialnego (PFT)**

Rzeszów, 13 grudnia 2013 roku

W piątek 13 grudnia 2013 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie odbyło się pierwsze spotkanie powołanego przez Zarząd Województwa *Podkarpackiego Forum Terytorialnego*.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, partnerów gospodarczych i społecznych oraz przedstawiciele instytucji naukowych. Na posiedzenie przybyło łącznie około 100 osób.

Porządek I posiedzenia obejmował:

1. Wprowadzenie do tematyki poruszanej na posiedzeniu *PFT*
2. Prezentacja *PFT* – oraz informacja nt sytuacji społeczno - gospodarczej w województwie
3. Rekomendacje dla Województwa Podkarpackiego w kontekście założeń polityki spójności na lata 2014 – 2020
4. Prezentacja wstępnej listy projektów kluczowych
5. Dyskusja

Ad. 1 Inauguracyjne spotkanie *Podkarpackiego Forum Terytorialnego* otworzył Pan Władysław Ortyl - Marszałek Województwa Podkarpackiego pełniący równocześnie funkcję *Przewodniczącego PFT*. W trakcie wprowadzającego wystąpienia przekazał uczestnikom ogólne informacje na temat *PFT* w kontekście nowego podejścia do polityki rozwoju. Wskazał także na konieczność ścisłej współpracy członków *PFT* w ramach nowych instrumentów polityki regionalnej, jak np. *Kontraktu Terytorialnego*, a także przygotowywanego obecnie *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020*.

Ad. 2 Merytoryczną część spotkania rozpoczął Pan Jerzy Rodzeń, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego w UMWP, który omówił podstawowe kwestie dotyczące istoty i zadań *Forum* oraz sposobu procedowania, a w dalszej części swojego wystąpienia przedstawił syntetyczną informację

o aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej oraz tendencjach rozwojowych w wybranych obszarach, korzystając z wyników analiz *Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego*, funkcjonującego w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Ad. 3 Kluczowe informacje na temat założeń polityki spójności na lata 2014 – 2020 w kontekście szans i zagrożeń dla województwa podkarpackiego zaprezentował zaproszony na inauguracyjne posiedzenie prof. nzw. dr hab. Paweł Churski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W swoim wystąpieniu Prof. Churski mówił, m. inn, o uwarunkowaniach polaryzacji i dyfuzji rozwoju, zmianie paradygmatu polityki regionalnej i terytorializacji rozwoju. Zapoznał uczestników spotkania z uwarunkowaniami powstania dokumentu Strategia Europa 2020 oraz wpływu tego dokumentu na polityki wspólnotowe.

Ponadto, w oparciu o 10 punktów założeń reformy polityki spójności UE 2014-2020 zaprezentowanych przez Johanessa Hahna - Komisarza UE ds. polityki regionalnej, Profesor Churski przedstawił najważniejsze zmiany, jakie wprowadza się w zasadach programowania i realizacji polityki spójności w kolejnej perspektywie budżetowej, które będą warunkowały możliwość uzyskania wsparcia przez beneficjentów. W tym kontekście Profesor Churski zwrócił uwagę na szanse i zagrożenia wynikające dla województwa podkarpackiego, a także w oparciu o powyższe punkty zaprezentował wnioski i rekomendacje.

Zdaniem Profesora Churskiego, uwzględniając uwarunkowania i sytuacje społeczno – gospodarczą województwa podkarpackiego, między innymi, niezbędnym jest:

- kierowanie środków do kluczowych sektorów wzrostu poprzez ukierunkowanie wsparcia na rozwój potencjału naukowego uczelni i placówek badawczo – rozwojowych w regionie, lecz tylko w ścisłym powiązaniu z potrzebami gospodarki oraz sprzyjającej współpracy sektorów rolnictwo – przemysł – usługi, wspieranie placówek naukowo – badawczych, rozwijanie technologii zdalnych e-edukacji, e-zdrowia, e-administracji, wsparcie przedsiębiorców poprzez inicjatywy klastrowe, rozwój gospodarki niskoemisyjnej, zogniskowanie uwagi na opiece nad dzieckiem oraz edukację przedszkolną i wczesnoszkolną, systemowy monitoring i zarządzanie regionalnym rynkiem edukacji w kontekście potrzeb regionalnego rynku pracy, promowanie postaw związanych z kształceniem przez całe życie,

- ustalenie jasnych, przejrzystych i wymiernych celów w zakresie rozliczalności wyników – wykorzystanie w programowaniu regionalnym wskaźników produktu i wskaźników rezultatu, uwzględnienie rezerwy wykonania,
- określenie warunków przed uruchomieniem środków w celu zapewnienia bardziej skutecznych inwestycji – wzmocnienie bazy ekonomicznej regionalnych biegunów wzrostu oraz tworzenie warunków do rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych, wsparcie restrukturyzacji i poprawy poziomu towarowości rolnictwa (wykorzystanie inteligentnych specjalizacji), rozwój przedsiębiorczości związanej ze świadczeniem usług turystycznych, poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz poziomu warunków życia,
- wzmocnienie miejskiego wymiaru polityki poprzez przeznaczenie minimalnej kwoty zasobów z EFRR na zintegrowane projekty w miastach – terytorializacja interwencji, wyznaczanie zasięgu przestrzennego obszarów funkcjonalnych w podejściu prognostycznym, objęcie znacznej części województwa oddziaływaniem biegunów wzrostu, ukierunkowane oddziaływanie na czynniki rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych,
- wzmocnienie współpracy granicznej i ułatwienie tworzenia większej liczby projektów transgranicznych – udział regionu w programowaniu i realizacji współpracy transgranicznej regionów państw sąsiadujących ze sobą, aktywny udział w realizacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, wsparcie beneficjentów w pozyskiwaniu środków krajowych Programów Operacyjnych,
- zapewnienie, by polityka spójności była lepiej powiązana z szerszym pojęciem zarządzaniem gospodarczym w UE
- zachęcenie do szerszego stosowania instrumentów finansowych w celu zapewnienia MŚP większego wsparcia i dostępu do kredytów.

Ad. 4 Kolejnym punktem porządku spotkania *PFT* było wystąpienie Pana Adama Hamryszczaka - Zastępcy Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego, dotyczące kontraktu terytorialnego. W trakcie prezentacji omówione zostały także wyniki naboru propozycji przedsięwzięć priorytetowych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju województwa podkarpackiego oraz stan prac nad mandatem negocjacyjnym do Kontraktu Terytorialnego.

Ad.5 W panelu dyskusyjnym, którego moderatorem był Pan Marszałek Władysław Ortyl, głos zabrali:

Pan Robert Godek – Starosta Strzyżowski, który zadał pytania: 1) dotyczące ostatecznego terminu zgłoszenia do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju finalnej listy przedsięwzięć do kontraktu terytorialnego planowanych do realizacji na terenie województwa podkarpackiego oraz 2) dotyczące terminu naboru projektów do RPO. Na obydwie pytania odpowiedź udzielił Przewodniczący *PFT*, wyjaśniając, (ad.1) że wstępna, robocza lista przedsięwzięć do kontraktu terytorialnego zostanie utworzona do końca grudnia, lecz prace nad nią z pewnością będą jeszcze trwały w I kwartale 2014 r., ponieważ do chwili obecnej *Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju* nie podało terminu składania tych list.

Ad. 2) Ramy i zasady naboru do RPO również nie zostały jeszcze określone przez *MIR*.

Pan Marek Darecki - Prezes Zarządu Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza, podziękował za zaproszenie przedsiębiorców do uczestnictwa w *PFT*, a także wyraził swoją opinię na temat poziomu wojewódzkich dokumentów strategicznych, które z perspektywy przedsiębiorcy ocenia pozytywnie. Pan Darecki podzielił się również swoimi spostrzeżeniami w związku z odbytym spotkaniem przedstawicieli Klastra Jakość Życia „Kraina Podkarpacie” z Panią prof. Danutą Hubner - przewodniczącą Komisji Rozwoju Regionalnego w Parlamencie Europejskim.

Pani Barbara Jankiewicz - Burmistrz Miasta i Gminy Lesko, zadała pytanie dotyczące możliwości nie naliczania „luki finansowej” w przyszłej perspektywie finansowej, szczególnie w kontekście zabezpieczenia wkładu własnego w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Przewodniczący *PFT* zapewnił o braku zmian w zasadach jej liczenia w przyszłym okresie programowania.

Następnie, Pan Sylwester Piechota - Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Stalowej Woli, zapytał czy wykaz przedsięwzięć ujętych w załącznikach do Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 17 września 2013 r., (będącej uchwałą zmieniającą), zostały zachowane przedsięwzięcia ujęte w załącznikach do Uchwały Zarządu Województwa

z dnia 13 września 2013 r. w sprawie przyjęcia wstępnej listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do realizacji na terenie województwa podkarpackiego zaproponowanych do ujęcia w mandacie negocjacyjnym Samorządu Województwa do Kontraktu Terytorialnego na lata 2014 – 2020.

Kolejne pytanie Pana Piechoty dotyczyło możliwości uzupełnienia tej listy przedsięwzięciami z zakresu kultury fizycznej.

Pan Marszałek zapewnił, że wszystkie, zgłoszone 143 projekty, ujęte w załącznikach do wymienionych uchwał zostały utrzymane i znajdują się na liście, która została złożona w *Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju*. Natomiast, w Departamencie Rozwoju Regionalnego w dalszym ciągu trwają prace nad konsolidacją zgłoszonych projektów.

Odnośnie drugiego pytania: Przewodniczący *PFT* wymieniał niektóre ze zgłoszonych bardzo poważnych projektów z zakresu kultury fizycznej, jak np.: projekt budowy toru bobslejowo – saneczkowego czy wojewódzki stadion lekkoatletyczny oraz zapewnił, że województwo będzie na bieżąco śledziło możliwość finansowania takich inwestycji.

Kolejną osobą zabierającą głos był Pan Józef Jodłowski – Starosta Rzeszowski, który wyraził zaniepokojenie odnośnie stanu skomunikowania i dostępności przebiegającej przez województwo autostrady z pozostałymi drogami na terenie województwa. Zapytał, czy istnieje możliwość finansowania z krajowych programów takich inwestycji drogowych, które umożliwią przekomunikowanie ruchu z parametrów obowiązujących na autostradzie na pozostałe drogi.

Przewodniczący *PFT* wyjaśnił, że programem służącym m.inn. poprawie infrastruktury tzw. „wjazdów i zjazdów” jest *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*. Dla Zarządu Województwa Podkarpackiego jednym z ważniejszych przedsięwzięć do negocjacji Kontraktu Terytorialnego jest sześć miejsc w kategorii „wjazdy i zjazdy”. Są nimi: Dębica Wschód, Dębica Zachód, Sędziszów - Ropczyce, węzeł Centralny koło lotniska Jasionka, Łańcut i Przeworsk. Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego przeprowadza obecnie analizę konfliktów społecznych i gospodarczych w tym zakresie oraz opracowuje możliwości lokalizacyjne rozwiązań tych węzłów. Jest to projekt o łącznej wartości 600 milionów złotych. Pan Marszałek poinformował uczestników *PFT*, że ten projekt był już przedmiotem rozmów z Panią Wicepremier Bieńkowską. Ponadto, Przewodniczący mówił o staraniach Zarządu

Województwa dotyczących projektu przedłużenia drogi S19, przynajmniej odcinka do Babicy, ponieważ ten tzw. efekt „tuby” jest zauważalny szczególnie dla południowej części województwa, czego powodem w dużej mierze jest brak zjazdu z autostrady w Pilźnie. Wobec powyższego, koniecznym jest udrożnienie tych odcinków, za które „odpowiedzialne” jest województwo.

Kontynuując temat infrastruktury drogowej województwa podkarpackiego, głos zabrał Pan Wiesław Kaczor - Dyrektor Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Rzeszowie, który zwrócił uwagę na korzyści i szanse jakie płyną ze spójnej oraz dobrze rozwiniętej infrastruktury drogowej, będącej jednym z podstawowych środków rozwoju społecznego - gospodarczego każdego regionu. Podzielił się z pozostałymi uczestnikami spotkania informacjami na temat nowego, ponad 4-kilometrowego odcinka drogi ekspresowej S19 prowadzącego od węzła autostradowego Rzeszów Zachód do węzła Świlcza zlokalizowanego na krajowej „czwórce”. To ostatni odcinek tzw. autostradowej obwodnicy Rzeszowa, która wyprowadzi ruch tranzytowy z centrum Rzeszowa. Pan Dyrektor Kaczor poinformował również uczestników *Forum* o oddanych do ruchu w 2013 roku 66,5 kilometrach nowych dróg, wśród których są 3 odcinki autostrady A4 oraz I etap obwodnicy Leżajska w ciągu DK77. Jeszcze w grudniu br. rzeszowski Oddział GDDKiA planuje udostępnić kierowcom kolejne kilometry nowych dróg, w tym odcinek autostrady A4 - Przemyśl-Korczowa (granica państwa) oraz węzeł autostradowy Jarosław Zachód.

Inauguracyjne posiedzenie zakończył Pan Władysław Ortyl - Przewodniczący *PFT*, zachęcając równocześnie członków do zgłaszania propozycji tematów, które powinny być przedmiotem dyskusji *PFT* w trakcie kolejnych posiedzeń. Odpowiadając na zgłoszone w trakcie *Forum* zapytania poinformował również, że wszystkie przedstawione w trakcie posiedzenia prezentacje będą dostępne na stronie województwa: <http://www.umwp.podkarpackie.pl/index.php/rozwoj-regionalny/2910-podkarpackie-forum-terytorialne-spotkanie-inauguracyjne>

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl